

Diari ARA 22 de maig de 2021

Un holocaust masculista i maltractador

ANNA BALLBONA

L'adjectiu *perforador* se sol utilitzar a la lleugera, com tantes paraules, per extreure l'efecte impactant d'alguna obra. Però

si alguna vegada té sentit aplicarlo és, no en tingueu cap dubte, per parlar de *Matar el marit*. Aquesta novel·la de l'escriptora taiwanesa Li Ang (1952) va sortir publicada el 1983, quan el país era governat per una dictadura militar i una elit ultraconservadora. Aleshores va provocar un terrabastall enorme en les lletres xineses. Feia trontollar l'abisme entre els costums ancestrals i la realitat crua, amb tota la brutalitat possible, sense cap sedàs cultural delicat. Trentaset anys després, l'obra conserva tota la capacitat de generar tensió, contrarietat i neguit. Fins i tot, a estones, rebug, com passaria amb una història de terror. És una novel·la feroçment feminista que sotragueja no per la banda del discurs ni de la teoria, ni del màrqueting ni el sentimentalisme, sinó per la banda de rebentar tots els aparadors. I això inclou tot un sistema social opressor, amb homes i dones que justifiquen la violència i la submissió de la dona.

Encara que s'ambienta als anys quaranta i cinquanta rurals de la ciutat taiwanesa de Lukang (a la novel·la, Lucheng), *Matar el marit* travessa

l'espai i el temps i sacseja amb una virulència inaudita els lectors del segle XXI. Comença de la mateixa manera que ho feia *Ha anat així*, de Natalia Ginzburg, del 1947: ensenyant les cartes des de l'inici i anunciant que una dona ha matat el seu marit. En els dos llibres, després vindrà tota l'explicació de vida de la víctima convertida en botxí alliberador. Però els camins per desenrotllar-ho són absolutament allunyats. Menys elaborada literàriament, Li Ang de seguida mostra la ferida sagnant que infringeixen les creences i els rituals, allò que, tal com assenyalava Manel Ollé en un pròleg aclaridor, l'estranger pot apreciar

MATAR EL MARIT
LI ANG
MALES HEREDES
TRADUÏD PER
VARGAS URPI
288 PÀG. / 18,90 €

com mers pintoresquismes bonics. *Matar el marit* s'inspira en una notícia apareguda en un llibre de cròniques del vell Xangai, el 1955, que recull un assassinat que hi havia ocorregut als anys trenta: una dona mata l'home –de professió, escorxador– amb el ganivet que ell feia servir per matar els porcs perquè no aguantava més com la maltractava. L'autora treu profit d'aquest simbolisme.

La novel·la canvia Xangai per Lukang-Lucheng. I els personatges són Lin Shi, a qui fan casar amb un matorporc, i Chen Jiangshui, que es comporta com un carnisser bàrbar amb la seva dona. Escrit amb un estil net i di-

recte, el llibre és un cúmul de barbaritats i sadisme del marit (violacions, pallisses, insults, amenaces, fer passar gana...) però també de les veïnes i de la comunitat (falsedats, aïllament social i escampar la culpa sobre la dona). S'assenyala el masculisme i la inhumanitat de l'home, però també el de la dona contra la dona. S'assenyala l'individu però també el grup i l'ataisme que perpetuen el jou veritablement criminal. El paper de la tia A-Wang, fent de cabdill de les dones contra Lin Shi per aïllar-la, és esgarrifós. Tots els arguments que haurien de servir per defensar-la s'utilitzen contra ella per assetjar-la encara més. Després de la novel·la s'inclou un conte de disseny lèsbic i descoberta del cos femení que descol·loca, perquè és d'un estil del tot diferent, més suau i al·legòric.

A la novel·la, la repetició quasi notarial de totes les barbaritats contra Lin Shi i el seu caràcter explícit arriba a embafar. És reiterativa. Però d'aquí el dubte: potser havia de ser així? Si no fos tan desagradable, si no s'entestés a donar un detall tan enormement cruel, tindria el mateix efecte? Remouria tant? Dos anys després de Li Ang, que va estudiar a Califòrnia, Margaret Atwood publica *El conte de la serventa*. Potser és casualitat, però s'hi troba un mateix sentit de ficció universal, amb versions molt diferents, de l'opressió de la dona. ♦♦